

# Մանգրամի Էֆեմար

## Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

### ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՅՈՒԼԻՍ 15 ՃԻԻՄԱ

ՆԻԻՄԵՐՈ 99

Մանգրամի Էֆեմար հաֆթատու 6 եանի սէնէտէ 300  
եհեւթէ վերելիւ, սէնէվի գըրմէթի, բօթա փարաք տախի  
իչինտէ օլարագ, 200 դէ՝ օլուպ, ալթը պլըղը 100 դէ՝ օլա-  
ճագ, վէ նիւսիւտի տախի 50 ար փարապս սաթըրլաճագ տըր:

Իլանաթըն պէհէր սաթըրլ իչին, պի-  
րինճի տէֆատա 5, իրինճի տէֆատա 2,  
վէ իւլիւնճի վէ սաթըր տէֆատա 1  
էր դըրուշ ալթընճագ տըր:

Մէքթուպ վէ սաթըր, իսթանպուլա Պաղէ Գաթուսա  
խարիճինտէ, գարաղօլխանէ իլէ ճամիի շէրիֆ արա եւ-  
րինտէ քեպին Շապըր խաննտա, Կարապիւ 8. Փանս-  
եանըն 18 նիւսիւտ օտապընա կէօնտէրիլէճէ տըր:

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ԷՍՃԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԷ

|           |            |       |
|-----------|------------|-------|
| Յուլիս 14 | Ին եիւքսէք | 51-22 |
| »         | Ին աչաղը   | 50-38 |
| »         | Գարանտը    | 51-16 |

ՄԱՆՋՈՒՄԵՅԷ ՄԱՍՈՒՍ ԹԵԼԷԿՐԱՖ

Փարիս, 25 յուլիս. ախչամըն սաաթ 1 վէ  
25 տագըղասընտա:

Ինթիսապ մատտէսի իսլահաթըր գըրմըն-  
տա թէճէմիւ իթմէքտէ օլան «միթինկ»  
հիւքիւմէթ թարաֆընտան տաղըտըրլաճ իս-  
թէնիլիլիտէն, Լօնտրատա իքի կիւնտէն  
պէրու ուղղունսղուղուգլար գուհուրա կէլմիշ,  
վէ գանլար տէօքիւմիւն տըր:

Միւթարէքէ հագընտա տէրբիլ պուլու-  
նան միւքիւլէմէյէ, իթալեա իլէ Ալմանեա  
պէյնիտէ տէվամ օլունմագտա տըր:

Իթալեալըար Թրանթ շէհրինէ տէօրթ  
«լիէօ» մէսաֆէյէ գատար կէլիպ, վէ Բը-  
րուսիալըար տախի Վիէնա եաղընտա  
վագը Բրէզպուրկա կէլմիլէր իսէտէ, օրա-  
լարտան իլէրու կէլմիլէրի միւթարէքէ չար-  
թընտան պուլունմուշ տուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽՈՒՄԻՅՅԷ

Նասըլ քի տիւնքի Մանգրամէմիլգտէ  
տախի սէօյլէտիք, միւսալահա հագըն-  
տա պիւլիւք իւմիտէր վար տըր, չիւնքի  
տէրքուար օլան տէլիլէրտէն պաշգա,  
միւսալահա եսաս օլան թէքիլիլէրի,  
հէր նէ գատար քէնտի թարաֆըրըն-  
տան պէյան իթմէքտէ իսէլէրտէ, պագը  
ղագթալըրըն քէչիլէրի, քէք աղլէ եա-  
գըն, վէ գապուլի իհթիմալտէն պու-  
լունմագտա տըր, շէօյլէքի, գաթէն ի-  
թալեանըն միւրատըր հասըլ օլմուշ տի-  
մէք օլուպ, վէ Բրուսեանըն իտտալա-  
րընա կէլնտիլտէ, պիւլիւք միւշ քիւլաթ  
կէօրիւմէմէքտէ տըր, չիւնքի, էվլէլ-

լէրի սէօյլէնտիլի կիւլի, Ավսթրիանըն,  
պիւթիւն պիւթիւն Ալմանեա գօնճէ-  
տէրասիօնուտան չըգարլըպ, վէ քիւ-  
չիւլմէսի էֆքեարընտա պուլունմայրպ,  
իլա թարաֆէյն հուտուտըրընըն, ի-  
ճապ իտէն թօրաղըր միւսալտէլէ ի-  
տիլէրէք, եէնիտէն թանգիւմ վէ իսլահ  
գըրմմապը, վէ Ալման հիւքիւմէթլէրի  
լիքիւ թագսիւմ օլունարագ, պիր գըսմը-  
նա Ավսթրիանըն, վէ տիկէր գըսմընա  
տախի քէնտիլիլի, եանի Բրուսիանըն  
պաշ թանըմապը, վէ մէվքիւր հիւքիւ-  
մէթլէրին, պագը թատիլ ու թէպիլէ  
իճրասըլա եինէ քէնտի հալէրիտէ իպ-  
ղա գըրմմալըրընտան իպարէթ իտուկի  
տէրք օլունմուշ տուր:

Պու ճիւմէլ իլէ տախի, պու խու-  
ուստա րէսմի վէ սահիհ պիր խապէր  
պուլունմաղընտան, պիր լիքի կիւնէ  
գատար ալընաճագ թէլէկրաֆըրա պէք-  
լէնիլմէք իգթիգա իտէր:

Տիւնքի կիւն պիր թէլէկրաֆ ալմըշ  
իսէքտէ, ալթը կիւնիւք օլուպ, վէ գա-  
թէն պիլիլիլիլիլ շէյ օլունուտան թէ-  
քէրիլիլիլիլ տարֆը նագար իտիլիլիլիլ  
ֆագաթ ումարըղ քի պու կիւն եա եա-  
լըն միւհիմ հալատիլէր ալթըրը, չիւնքի  
պէշ կիւնիւք միւթարէքէ, սէօգ-  
տէ պու կիւն թէքիլ օլաճագ տըր, տի-  
մէք տիր քի, միւսալահա օլուպ օլմանեա  
ճագը անլաշըլաճագ տըր: Իմտի, թէ-  
լէկրաֆալթըրընտա իլալէ նէշիլիլ պէ-  
եանընա միւսալահա իտէրիլ:

—Ղագթալմըզ հագըրլանմըշ իքէն,  
շու պալեատէքի թէլէկրաֆըր ալմըշը  
տըր:

—Ֆրանսանըն Թուլօն թէրսանէսին-  
տէ հագըրլանտան տօնանմանըն թէլէլիլ  
գըրմտըրը թէլէկրաֆ իլէ խապէր ալըն-  
մըշ իտի, պու տէֆա պագը Ղագթալ-

լարտա օգունտուղունա կէօրէ, պի-  
թիւն պիւթիւն թէլէլիլ գըրմմայրպ,  
պագը սէֆինէլէր թէհիլէ գըրմմագտա  
իմիշ:

—Ճաթօն հիւքիւմէթի, պունտան  
պէօյլէ Էվրօպալըրըն, քէնտի մէմալիքի  
իչէրիլիլիլիլ կիւլիպ եօլճուլուգ իտէպիլ-  
ճէքլէրինէ տալիր պիր իլանմալէ նէշի  
իթտիրմիշ տիր:

—Բօշիլու գուլմէսիսընտան 186,000  
ֆիօրին բարա ալընարագ, Ալմանեա գօն-  
ճէտէրասիօնու թարաֆընտան Ֆրանգ-  
ֆօրթ շէհրինէ իսթիհքեամաթ վերիւ-  
մէքտէ իքէն, Բրուսեալըլար շէհրի մէգ-  
պուրու հէր նէ գատար զապթ իթմիշ-  
լէր իսէտէ, մէգքիւր իսթիհքեամաթ  
թէլէլիլ իտիլմէյիպ, եինէ տէվամ օլուն-  
մագտա պուլունմուշ տուր:

—Թան նամ Ղագթալմա օգուն-  
տուղունա կէօրէ, իթալեա սէրասքէրի  
օլան թէնէրալ Լա Մարմօրա քեաֆֆէի  
մէմուրիլիլիլիլ իսթիֆա իթմիշ օլ-  
մասընա մէպնի, գուլվէյի պահիլէ վէ  
պէրլիլիլիլ քեաֆֆէթէն պաշ գօման-  
տանըլընը գրալ հագըթլէրի տէր իւհ-  
տէ իլէմիշ տիր:

—Յուլիս 14 թարիլիլ Բէթրասպուրը-  
տան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Բու-  
սիա տէվլէթի շու Ալմանեա մուհարէ-  
պէսինտէ քէմալի պիթարաֆի սագլա-  
եաճագընը պէեան իթմիշ տիր, վէ շէհ-  
րի մէգպուրտէ գօմիթէլէր թէշքիլիլ իլէ  
շու մուհարէպէյի մալիւմէտէ, մէճրուհ  
տիւշէնիլ իչին իանէլէր թօփլամագտա  
իտուկի կէօրիւմիւշ տիր:

Շէհրի մէգպուրտա գօլէրա տէվամ  
իթմէքտէ օլունուտան, յունիս 30  
ունտան յուլիս 14 իւնէ գատար 1034 քի-  
չի վուրուլուպ, վէ 340 քիչիսի վէֆաթ  
իթմիշ տիր:

— Ավստրիա զագէթալարն տան չօգ-  
լարը քեաֆֆէի էհալիի սիւսհ ալթընա  
տալէթ խտէրէք, պիր ազիմ մուհարէ-  
պէյէ տաշա հազարլանմարնը տէվէթի  
միւշարիլէյհաւա նասիհաթ իթմէքտէ  
խտէրտէ, Ֆրանսա, Ինկիլթերա, վէ  
Րուսիա տէվէթլէրի տախի, մուղայիլի  
օլարադ, չու սէվտտան վազ կէչիլմէսի-  
նի, վէ հէր հալտէ միւստաշաւա խա-  
հիշէր պուլունմարնը խալիսանէ իւ-  
թար իթմէքտէ տիրէր :

— Պազը զագէթալարտա, Բրուսեա  
տէվէթի թարաֆընտան, իթալեա տէվ-  
լէթինէ 20,000 ատէտ իշնէլ թիւֆէնք  
վէրիլէճէկի, վէ մէզքիւր թիւֆէնքլէ-  
րին ֆիշէնքինէ տայիր օլունան էսարըն  
խապէր վէրիլէճէկի օլունմագտա տըր :

— Փարսին Մանիթէօր նամ րէսմի  
զագէթալարտա օգունտուղունա կէօրէ,  
Չին սուլարնտա պուլունան գուրսան-  
լարըն հազարնտան կէլմէք նիյէթիլէ,  
լալըմ կէլէն թէտուպիլին տէրտէսթի իլէ  
միգտարի քիֆայէտէ տօնանմա կէօն-  
տէրիլմէսի զըմընտա, Ինկիլթերա իլէ  
Ֆրանսա պէյնիլտէ պիր իթթիֆադ հա-  
սըլ օլմուշ տուր :

— Կէլէն սէնէ զագէթալարնտա ֆօ-  
թօկրաֆիա մարիֆէթի իլէ պիր ստէմ  
էօլուքտէն սօնրա, կէօլէրիլին պէպէ-  
յի րէսմի չըգարընդտա, էօլէճէյի տա-  
գըգտա գարչընտա պուլունան տտէ-  
մին մէզքիւր կէօլ պէպէլէրիլիլէրիլտէ  
սուրէթի գահիլէ կէլէրէք, քիմ օլտու-  
ղունուն սնլաշըլտըլը, վէ չու վէճի ի-  
լէ ատէմ էօլուրէն էհիլ ճիւսյէթլէրին  
գօլայլըլա էլէ կէչիլէպիլտիլէրիլ օգուն-  
մուշ խոթ :

Մօրնիլ Բօսթ նամ զագէթալարտա օ-  
գունտուղունա, կէօրէ չու խուսուս մէվ-  
գընի իճրայէ գօնուլարադ, Ալէրիդատա  
Մէմֆիա շէհրինտէ էօլուրիլլիլլիլլ օլան  
պիր առամըն կէօլ պէպէլէրիլին րէսմի  
չըգարընը, վէ էլինտէ պիր տապանճա  
թուլթ մագտա օլան պիր առամ պուլուն-  
տուղուն կէօրիլլիլլ տիր :

— Բաթրի նամ զագէթալարտա օգուն-  
տուղունա կէօրէ, Գոչինչինտէ պիր իւ-  
թիլլա գուհուրա կէլոկիլինտէն, վիս-ա-  
միրալ Մ. տըլա կրանտիլին իլթարը  
իւզէրինէ, Ֆրանսատան միգտարի քիֆա-  
յէտէ ասկէր վէ տօնանմա սէվգ օլունա-  
ճագ տըր :

Պազը զագէթալար չու իլթիլլա ու-  
մուսի օլմայլա, իլլա Անամիթլէրին գերի  
խտարէսինտէ պուլունան պիր գաշ էյա-  
լէթլէրտէ վուգու պուլունա տուր տի-  
մէքտէ տիրէր :

— Մանչէսթերտէ թապ ու նէչ օլուն-  
ան, Պիւճէթ նամ զագէթալարտա օգուն-  
տուղունա կէօրէ, գալորն թայիֆէսին-  
տէն պիրիսի, թէաթրօնուն գարարըլ վէ  
հաթթա ֆայիտէլի շէյ օլտուղունա իպ-

լազ զըմընտա « թէաթրօ իլէ խրիսթի-  
անլըղն պարընմարն նամիլլէ պիր րիսալէ  
նէչ իթաիլքտէն պաշգա, զագէթանըն պի-  
րինտէ տէրճ իթտիրտիլիլ պիր մէքթուպ-  
տա, չու աթիտէքի ճիւլլէ տախի օգուն-  
մուշ տուր : « շէհրիմիլին էն միւթէպէր  
վէ քիմնտէն իհթիրազը օլմայլան վայի-  
զինին պիրիսին թէաթրօյա կիթ մէսինէ  
մուվաֆֆադ օլապիլտիմ : Մէրգու մ վա-  
յիզ թէաթրօ օլունլարընտան, օլ մէր-  
թէպէ հօշանմըշ տըրքի, պուլունան պիր  
սէնէ մուգտտէմ, քիլիստէ միմպէրէ  
չըգարադ, թէաթրօ հազարնտա լանէթ-  
լէր օգունմագտա իքէն, շիմոի իսէ, թէ-  
աթրօ օլունլարը կիւնահազըլ վէ գարար-  
սըզ պիր էլլէնճէ օլտուղունա պաշգա,  
ֆիլիլլէրին թէրֆի զըլմմարնը մուճիպ  
օլաճաղըն առախի իգրար իլլէմիլ տիր :

« Պէնիմ պուլուն րիսալէճիլլիմ նէչ օլուն-  
նալըտան պէրու, թէաթրօ օլունմուլա-  
րնտան չօգլարը վազ տիլնէմէյէ կիթմէզ  
իքէն, կիթմէյէ տէվամ իթմէյէ պաշա-  
մըշար տըր :

— Շու աթիտէքի տէհէթամիլ հալ  
զագէթալարտա օգունմուշ տուր : շէյ-  
լէ քի, Հինտիստանըն Մագաօ նամ շէհ-  
րինտէն մարտ 3 տէ էօլա չըգարադ, Գա-  
լաօտա իլլէմէք իւզրէ, 663 նէֆէր Չին-  
լի րէնչպէր էօլմուսու, վէ 40 նէֆէր  
գատարտա թայիֆէսի, վէ 8000 սան-  
տըզ ճէպհանէսի պուլունան Նարօլէօն-  
Գիմէրէրո նամ իթալեա կէմիսի, սէքիլ  
կիւնլիլլէ էօլ ալտըրտան սօնրա, էսնայի  
րահտէ մէզքիւր կէմիսին թէրճիլմա-  
նը, կէմիսի գապթ իթմէք նիյէթիլլէ,  
պիր նիյէթի ֆասիտէ վէ իթթիֆադտա  
պուլունտուղունա անլամաղն, մէզքիւր  
կէմիսին գապիթանը մէրգունման էօլմու-  
լարըն նըսթընը անտէ ամպարա էնտիրթ-  
միլ իսէտէ, էօգարաա գալանլար ֆէր-  
տապը կիւնիլ, քիմիսին էլինտէ թահ-  
թա վէ իսքէմէ բարչապը, քիմիսին  
էլինտէ պլչադ, վէ պաղընըն էլինտէ  
տախի քիւրէք պուլունտուղուն հալտէ,  
թայիֆէլէրին իւզէրինէ հիւճում իթմիլ-  
լէր, վէ թայիֆէլէր տախի էանլարընտա  
պուլունան րէվօլըր տապանճալարընը ա-  
թէչէյէրէք, գարչը գօյմուշար տըր :

Պունուն իւզէրինէ Չինլիլլէր կէմիսին  
պաշ թարաֆընա թօլլանարադ, վէ պէլ-  
քի սէօնտիլմէք նիյէթի իլէ թուլում-  
պալարա դօշարընտա, քէնտիլէրտէ ֆըր-  
սաթթաֆթէ իտէրէք, ամպարտա զին-  
ճիրպէնտ պուլունան արգատաշարընը իս-  
լա իլէ, թայիֆէլէրի թէլէֆ իտէպի-  
լիլլէր նիյէթ վէ իւմիլտի իլէ, կէմիսի ա-  
թէչէմիլլէր իսէտէ, գարիթան մէրգու-  
մանըն պուլուն նիյէթի ֆասիտէսին ֆար-  
գընա վարարադ, թայիֆէլէրինտէն պիր  
մըգտարընը սանտալա ինտիրտիլի պիլլէ  
ալէթթաճիլ կէմիսի թէրք իթմիլ օլունա,

վէ օլաաա գալան պիր գաշ թայիֆէ իլէ  
հէքիմի, քիլէրճիսի, վէ թէրճիլմանը ա-  
թէչէ սէօնտիլմէքտէտիլլէրինտէն, ճէպիսա-  
նէյէ սիրաաթ իթմիլ, վէ կէրէք պիլչա-  
լէլէր վէ կէրէք Չինլիլլէր, քեաֆֆէլէն  
սանտալ իլէ քէնտիլէրին զուլթարանլա-  
րն կէօլէրի էօնիւնտէ չայըլ չայըր էսն-  
մըշար տըր :

— Ճօն Հընթ նամ պիր Միսիօնար պահ-  
րի Ոգիանօս ճէգիլլէլէրինտէն, Ֆիճի նամ  
ճէգիլլէլէրին սահիպ գուտրէթ ու նուֆուլա-  
րնտան, Թագօմպօ նամ չախը խրիսթիան-  
լըղա չէվիլմէք իսթէտիլլէրինտէն, պիր կիւն  
չու աթիտէքի միւքէալմէ պէյնիլլէրինտէ  
կիւզէրան իթմիլ տիր :

— Թագօմպօ. Շիմոի պէն խրիսթիան օլ-  
տուղունտա, քէնտի գալմըմըն իլք խըրիս-  
թիանը սայլըմաղըմ. իմոի խապէր վէրիլիլ  
պսնա, անթէթտէ տախի պիրիսի սայլը-  
մագմըլմ, էօղսա սայլըմաղմագմըլմ :

— Միսիօնար. Էկէր Ալլահը պաշգալա-  
րնտան գիտէ սէվէր, վէ էօլունտա պու-  
լունուր իսէնիլ, ախրէթտէ տախի էն կիւք-  
սէք մէվգըլէրտէ պուլունմագմըլմ :

— Թագօմպօ. Լյի էմա, Նամօգիմալա  
խրիսթիան օլտուղունտա մէրգունա միւքեա-  
ֆաթ օլարադ, Էնի էաթտըմըլ օլտուղու-  
խանէսի իշին ճամլար, վէ քէնտի օտապը ի-  
շին ինկիլիլ խալըլարը վէրիլ, վէ պիրտէ  
ինկիլիլ կէմիսի կէթիլթալիլլ : հալ պու-  
քի, խրիսթիան օլմար իւզէրինէ հալա տա-  
հա գիտէ զէնիլլի օլամամըշ տըր :

— Միսիօնար. Պիլ Ֆիճի ճէգիլլէլէրին  
խրիսթիան օլաալարա վէնիլլիլլ վիրմէք ի-  
շին կէլմէյիլ, իլլա Ալլահը վէ հազրէթի ի-  
սայը թանըթտըմագ, վէ ծալարը անթէսիլիլ  
տէյիլ րիճա իթմէք, վէ ճանընըլ գուրթար-  
մագ իշին կէլմիլիլ տիր :

— Թագօմպօ. Էկէր էալընըլ պու գա-  
տար իշին իսէ, պէնտէ խրիսթիան օլմամ,  
ֆագաթ սիգէ պիր սիւալիմ վար տըր, անէ-  
պա Էնիլմիլ (պու ճէգիլլէտէ ատէմ Էնիլլէր)  
վէ տէֆն խիլմիլ ճէսէալէր րուզի մանչէր-  
տէ գընամ իսէճէլլէր մի տիր :

— Միսիօնար. Կէրէք Էնիլմիլ, վէ կէ-  
րէք տէֆն օլունմուշ օլան ճէսէալէրին քեաֆ-  
ֆէսի, րուզի մանչէրտէ գընամ իտիլ, վէ  
թէօլպէսիլ օլանլար իսէ, նարի ճէհէնէմէ  
իլլա օլունմագլար տըր :

— Թագօմպօ. Տօղրուսու սօղուգ հալաաա  
աթէչ իշինտէ պուլունմագ ֆէնա շէյ տէյիլ  
տիր. (չիւնքի պու ճէգիլլէտէ հալա բէք  
սօղուգ օլուն) :

— Միսիօնար. Հէր նէ գատար բէք խա-  
ֆիֆ սուրէթտէ քէլիմաթտա պուլունմագտա  
իսէնիլտէ, պու ճիւլլէ իլէ տախի պէն սիլլի  
իշին տայիմա, էդ ճան ու տիլ Ալլահա տուա  
իտէճէյիմ :

— Թագօմպօ. Չօգ էյի, չօգ էյի :

### ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏՄԵԻԼԻՑԷ

Տէվէթլու սէրասկէր բաշա հազրէթ-  
լէրինն էն քիւչիլք մախտուլէրի Ալի  
պէյ, տէվէթլու նէճապէթլու Շէհաաա

ԵՆԱՆՈՒՄՔ-ԷՄՈՒՆ ԷՖԷՆՈՒ ԶԱՊԵԹԼԵՐԻ  
ՆԷ, ԵՄՎԵՐԻ ԶԱՐԱՅ ԹԱՅԵՐԻՆ ԱՊԵՐՈՒՆԱՄ  
ՕՐՆՆԸ ԼԷՍ

Ի Լ Ա Վ Է Յ Ի

ՄԱՆՁՈՒՄԷԻ ԷՖԲԵԱՐ

ՆՈՒՄԲԵՐ 99 • 1860 ՅՈՒՆԻՍ 15 ՃԻՒՄԱ

ՄԱՆՁՈՒՄԷՅԻ ՄԱՍՈՒՄ ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Փարիս, 25 յունիս • Երեսման սաաթ 1 վէ  
25 տագրդարնտա •

Ինթիսապ մատուցի իսլաւաթը զըմնըն-  
տա իւէնէմիւ ինթիսաթ տէ օլան «միթիւնկ»  
հիւքիւմիթ թարաֆընտան տաղըտըմագ իս-  
թէնիսիկիւնտէն, լոնտրատա իքի կիւնտէն  
պէրու ուղղունսուղըգլար զուհուրա կէլմիւշ,  
վէ գանլար տէօքիւմիւշ տիւր •

Միւթարէքէ հագգընտա տէրքիւշ պուլու-  
նան միւքեպէմէյէ, իթալեա իլէ Ալմանեա  
պէյնիստէ տէվամ օլունմագտա տըր •

Իթալեալըար իթանթ չէհրինէ տէօրթ  
«լիէօ» մէսաֆէյէ դատար կէլիպ, վէ Բը-  
րուսիալըար տալի Վիէննա նագընտա  
վագը Բրէզզուրկա կէլմիւշէր իսէտէ, օրա-  
լարտան իլէրու կէլմիւշէրի միւթարէքէ շար-  
թընտան պուլունմուշ տուր •

20 փարա •

սուս  
Ֆուս  
չիւք  
լունմ  
րէթէ  
լիլէ  
սըլ  
շու  
միւշա  
նըն  
պ  
թինտ  
պիր  
տիր  
Պ  
ղագէ  
լունա  
բէլա  
մը  
րէթի  
սէ  
լունտ  
բէլա  
նասը  
չիւմ  
յիրի  
բէլալը

Պիդէ պու զագէթալար իքի թարաֆ-  
լը Էֆբեարը մախուսէյէ խրոմէթ իթ-  
մէքտէ տիրլըր • Տօղուեու սէօյլէմէք Է-  
կէր ճիւնհա վէ կիւնհա տէյիլ իսէ, սէր-  
պէսթէն սէօյլէրիք քի, մէմալքի մահ-  
րուսէյի Շահանէ, իէք չօգ իսլահաթա  
միւհթամա տըր, վէ մէգըլըր իսլահաթ-  
լարըն իճրասընա պաշանըմաորդա՝ Մա-  
լիսէնին իսլահաթ միւմքին տէյիլ տիր, վէ  
շու իսլահաթլար իսէ, վագաա Էվվէլքի  
վիւքէլանըն կիւնիւնտէ, բէք ալ տէրէ-  
ճէտէ կէօրիւլէպիւմիւշ տիր • Լաքին, Է-  
նի վիւքէլա կիւնիւնտէ նէ կէօրէճէյի-  
միւք պիւմէտիկիմիդտէն, միգտարիքիֆա-  
յէ իւմիտ իլէ պէքլէնիլմէք վաճիպտէն  
տիր •

Էվվէթ միւքիմիդ բէք չօգ իսլահաթա  
միւհթամա տըր, վէ պու իսլահաթլար  
Էալմըդ իսլամլար աղըլլա տիւշիւնիւ-  
լիւպ վէ մարիֆէթիլլէ իճրա գօնուլմա-  
սընա գանաաթ օլունմայրպ, իլլա, թէ-  
պապի Տէվէթի ալիստէն պուլունան  
հէր միլէթին ագլ ու մարիֆէթի, վէ  
իգթիլա իթտիկի թագտիրտէ միլէլի Էճ-  
նէպիլէնին փէնտ ու մուալէնէթի տա-  
լի տալէթ օլունմալը տըր •

Միլքիմիդ բէք չօգ իսլահաթա միւհ-  
թամա տըր տէտիք, պիրինճի վէ Էն պիւ-  
լիւք իսլահաթ իսէ, իլլէն շու հէր սը-  
նըթ թէպաա պէյնիստէ միւսապթըն  
իճրասըլա, միլէթ վէ մէգհէպ ֆարգը-

նըն լաղվը տըր տիսէք ճայիզ տիր • մէ-  
մալքիմիդտէ Էհայիի միւսլիմէ վէ զայրի  
սապաթը քեա-  
պաշա, հէր  
բօրթ, ֆէս ի-  
համ իթմէքտէ

ու աթիտէքի  
թօգունմուշ

իզ սօն մէք-  
նէֆէր գա-  
կը մըգտար  
լէֆթէրի

տրգլարնտա  
նթ միլիմիշ  
Էսէ, Էալլըն  
ուտա պու-  
լարը աթէշէ  
կիւն կէօրէ,  
տէօրթ քիլի

նարադ կիթ-  
ն տիւշարը շե-  
ան աշաղը ի-  
մէճպուր օլ-  
տան պագըլարը  
դըր •

Էնէտէն պէրու  
լաւալը տուար պուլա, իսլա-  
տուլահըն րահաթընը պօզան վէ ճանընը  
Էաղան մէրգուման հայտուտուն վէ Բէ-  
ֆիդլէրինին Էլէ կէլիլիւմէմէլէրի տալի,  
լաղըմ կէլէն իսլահաթա թէշէպիւս վէ  
իճրա օլունմաորդընտան տըր, Էօխսա Էօյ-  
լէ պիր գաշ ճանապարը թուլմագ, օ-  
թուգ միլեօն Էհայիլի իտարէ իթմէքտէ  
օլան պիր տէվէթի զիգուտրէթ վէ աղի-  
մէթ իլին, պիր ֆարէ թուլմագտան  
տահա զիյտտէ դօլայ տըր, լաքին, մէ-  
րամ լաղըմ, զայրէթ լաղըմ, վէ ագլ ու  
թէտապիր լաղըմ տըր •

— Լա թիւքի նամ զագէթա, հէր-  
քէս բէսմի, վէ Էալսօտ նիւմ բէսմի տէյի  
թանըմագտա օլունմու հալտէ, սալը  
կիւնքի նիւսիսէսիստէ, մալիսէնին ֆէնա  
հայի հագգընտա պիր պահա տէրճ իտէ-  
րէք, Սալթանաթը սէնիյիէ, պու ֆէ-  
նալըն Էօնիւնիւ ալմագ իլին, Էա պիր  
մըգտար տահա գօնսօլիտ չըգարմալը, Էա  
գալիմէ չըգարմալը, վէ Էալսօտ վէ Էն  
զիյատէ իլիսի, պօրճլար իլին հիչ պիր  
փարա վիւմէմէլի տիր տէտիկիւնտէն, ա-  
նիտէ Էսհամը ումուլմիլիսէնին բիյաշալը  
լիլի իւշ զուրուշ ֆարգ իթմիշ տիր •

Շու ֆէնա Էֆբեարըն նէ տէրէճէ-  
լէրտէ սուլի թէսսիլի մուճիպ օլուն-  
ու կէօրիւլտիւքտէ, քէնտիլիլիստէն  
մի օլա, Էօխսա Պապը-Ալի թարաֆըն-  
տան պիր իլիթար կիթտիկիւնտէն մի օլա,  
մէգըլըր զագէթա, տիւն տէյիլ Էվվէ-

քի կիւնքի նիւսիսէսիստէ, մէգըլըր պահ-  
սըն աշաղ քէնտիլիլիստէ քիւլի օլուն-  
դունու պէյան իտէրէք Էօղիւր տիլէմիշ  
տիր • Լաքին, զաթէն Էրգըլաճագ Էվլէր  
Էրգըլըն պուլունմուշ տուր •

Կէրէք Գուրիստէ, վէ կէրէք Էթօալ  
տ'Օրիանտա, Լա թիւքիլին մէգըլըր  
Էմիլի պապիլիլիստէ մուղալիլիստէ օլան  
պահսընա գարշը սիթէմալիլ ճէվապար  
օլունմուշ տուր •

— Տիւնքի կիւն Պէյ-օլուն Ս • Էր-  
րորդուլիլին քիլիսէսիստէ, 25 Էալլըն-  
տա պիր Էհհուտի գըղը վաթիլիլ իտիլ-  
միշ տիր •

— Տէրի-սէտաթէթ կէլմէք իւղը, Սամսու-  
տա իճթիմա իթմիշ օլան Էքի թապուր ա-  
կէրիլէտիֆէի Շահանէտէն, պիր նէֆէր բէհ-  
լիվան, Բուսիա թէպաալընտան Իրանը պի-  
րի իլէ, մահը հային իքիլնի բագար կիւնիւ  
սաաթ պէշ րատտէլէրինտէ, հիւքիւմէթ դօ-  
նաղը փիլիկեանտա վագը մէյտանտա կիւ-  
լէն թուլթուշուպ, մէրգում իյրանը ալթա  
տիւշմիւշ օլմասը իլէ, քէնտիլ շու մաղը-  
պիլիլիլի գապուլ իթմէյէնէկիլիլ տէրմիւն ի-  
տէրէք, քէմալի շըրա վէ հիտտէթիլիստէն նէ-  
ֆէրի մէրգումուն պօղաղընա սարըլպ, վէ  
բարմագլարընը ըսըրպ, տիլլէրինի պիր թա-  
րաֆտան օպիր թարաֆա կէլիլմիշ օլուն-  
դունտան, ուզագտան նէֆէրի մէրգումուն  
արգատաշարը իյրանընը մուղալիլի շըս-  
ֆէթ վէ ինսանիլիլ օլան շու հարէքէթէ ճէ-  
սարէթիլի կէօրիւնտէ, թէհամիւլ իտէմէ-  
յիպ, պիր գաշը այըրմագ իւղը սէկիլիլմէ-  
սի իլէ, մահէլիլ մէգըլըրտէ պուլունան Էվլի  
ալթմըշ գապար իյրանընտան պաղըլարը, նէ-  
ֆէրաթը մէրգումէյէ գամա չէքիպ, մէր-  
գում բէհիվան նէֆէրին իւղէրինէ չուլան-  
մագ իսթէմիլլէր իսէտէ, տէր հալ սայիր նէ-  
ֆէրաթ տալիլ Էթիլիլ, իլ պէօյիւմէտէն  
վէ պիր կէօնա ուղղունսուղըգ թէվէլիլտ  
իթմէտէն, սէյիլիլ վէ բէհիվանալը այըր-  
մը օլունմալարը, վէ շու վագատա բէք ա-  
ղիւմ վէ վալիւմ ուղղունսուղըգ վուղուի մէ-  
հուղ իւքէն, գօլալըգլա պէր թարաֆ իտիլ-  
տիկի, վէ շիւքիւմէթ գօնաղը Էօնիւնտէ  
պէօյլէ բէհիվան կիւլէշտիրիլմէսի Էաղըլըգ-  
աղ պիր չէյ օլունմու, Սամսուտան վիլուտ  
իտէն թանրիլթ մէալիլտէն միւսթէպան  
օլունմալ տուր •

ՃԵՐԻՏԵ

ՃԵՐԻՏԵ պու վահիճէ պիր հարէքէթին  
քիւլիլիլին շիւքիւմէթ թարաֆընտան մէնն ի-  
տիլմէսիլի, շիւքիւմէթի Սէնիլէն իսթար  
իլլէմիշ օլա իտի, գանն իտէրիլ քի, մէ-  
տէնիլլէթ մուվաֆըգ պիր նապիսաթ վիլմիշ  
օլուն իտի •

— Պիր իքի հաթթատան պէրու, հէր  
կիւն ֆարիստէն թէլէկրաֆ ալտըղմըգ,  
վէ Էհայիլիլլէ, միլլէլի սայիրտէն տալա  
կէրի գալմաեարագ թագէ թագէ հապա-  
տիպէր վիլմէքտէ օլունդումուգ, վէ շու  
իւունսուտա իսայիլմէ ֆէտաքեարըգ իթ-  
մէքտէ պուլունտուղըմուգ Էհիլ ինսաֆ  
վէ Էրպապը տիգգաթա փուշիտէ տէյիլ  
տիր •





Աւտղղըմբդ թէլէկրաֆլար շագէթաւ  
վագէթինտէն եա եվվէլ, վէ եախօտ սօն  
լա եէթիշտիկինտէ, թապիաթիլէ իլա  
վէ չըգարմագտայլը, չիւնքի թէլէկրաֆա  
վարա վիրմէքտէն մագսէտ, էհալէյէ պիր  
սաաթ եվվէլ հավաաիս եէթիշտիրմէք,  
վէ օնա կէօրէ ախզ ու իթալարնա տիգ  
գաթ իթմէլէրինի մուճիպ օլմագտան ի  
պարէթ աիր:

Մէզ քիւր իլաւէլէրտէն , պատիճաւա  
օրարաւ , միւշթէրիլէրիմիզէ տախի կէօն  
տէրմէքլեյի արպու վէ նիյեթ իթմիշ ,  
վէ պիւր տէֆատա թէճրիւպէսինէ չօգըշ-  
մըշ իսէք տէ , պիւր գաջ պիւլիւք մահ-  
զուրլար կէօրիօհկիւմիւզտէն , շու սէվ-  
տատան սարփը նազար իթմիշիզալի ,  
տիմէք տիւր քի , Մանզումէմիզէ միւշթէ-  
րի օլմանա բաղպէթ իտէն գաթլար ,  
պուշտան պէօյլէ իլաւէլէրի վարա իլէ  
ալաճադլար տոր :

Մեղքիւր մահգուրլարտան պիտինճիսի  
 թէլէկրաճլարըն կէլէճէյի, վէ իլալէնին  
 չըգաճաղը վաղթին մալիւմ օլամամասը,  
 վէ պագէն բէք կիճ գալըպ, վէ չօդ տէ-  
 Ֆա տախի, միւվէգգիլէրին եա դագէթա  
 տաղըթմասեա, վէ եախօտ փարա թահ-  
 սիլ իթմէյէ կիթմիշ օլտուղունտան, ի-  
 լալէլէրի տաղըտաճադ Հագըրտա հէր  
 վագըթ ատամ պուլունամամասը, վէ ի-  
 լալէ իշին խասսէթէն իքի ատամա տա-  
 հա այլոք վէրլիմէնին էմրի իտարէյէ զե-  
 յատէսիյէ մուղալիր պուլունմասը տրի

Պունտանտա զաթի նազար, պասմա-  
ծա գօլայլոգ օլտուն, վէ պիրան էվվէ  
լոգսուն, վէ էհալեյէ եէթիշլին իշին,  
լէվանթ Հէրալորն իլավէսիյէ պիրլեթտե  
պաստորլըպ սաթտորմագլըղը միւնասիպ  
կէօրմիւշեկ տիւր:

Եկէր, պաշտօն վագրութեան օլուպ, վէ  
հաֆթատա, վէ եախօտ պիր իքի հաֆթ  
թատա պիր տէֆա իլավէ չըգարսա ի-  
տիք, միւշթէրիլէրիմիդտէն շու ֆէտա-  
քեարըլըլ տախի էսերկէմէզ իտիք. հալ  
պուքի, ասայիշի հալին իատէսինէ գա-  
տար, հաֆթատա պիր գաչ տէֆա, վէ  
պէլքիտէ հէր կիւն պիրէր իլավէ չըգար-  
մամըզ լազըմ կէլէճէկինտէն, իպլապ իթ-  
տիկիմիզ մահզուրլարա պինտէն մաղուր  
պուլլուրմասընը թէմէննի իտէրիզ:

— . . . խմբադիր .

1866 յուլիս 7, Կարին.

Կարնոյ Հինձք դիւղի կնճռալից խնդիրը լուծուեցաւ։ Փա՛ռք կայսերական կառավարութեան արդարասիրութեանը։ Անցեալ շաբաթ Բ. Դոնէն հեռագրով հրամանագիր մը եկաւ քաղաքիս դայիմմագամ Ալի Բէմալի բաշային, որով հասկցուեցաւ որ Հինձքի երկու դժբաղդ ամուսիններուն մարմնոց քանի մը մասերը (որ քանի մը ամիս յառաջ էմին Մուխլիս բաշան Կ. Պոլիս խրկած էր) արքունի թշկական դպրոցը հարկ եղած կերպով քննիչով հաստատապէս վճարէ խրդուած ըլլալին։ Բարեխնամ կառավարութիւն։

ներ կը հրամայէ հետեւաբար, որ օր մը յառաջ ոճրագործները երեւան հանելով իրեն տեղեկութիւն տան, Մէճմուլի երկարաբան նամակագիրը պիտի կարմրի՝ արդեօք, որ փշուռ փաստերով թունաւթրուած քլաւնին հաստատելու ելած էր:

Լրագրին թղթակից մը՝ խմբագրին իր վրայ ունեցած վստահութիւնը պէտք չէ որ չաւարաշար գործածէ, եւ խելքին փչած ու կիրքերուն գրգած անստող դու անհիմն գրութիւններով լրագրին պատուոյն ալ արատ բերէ։ Բայց Մէճմուս գիտնալով խարուեցաւ։ Ոճրագործները երեւան հանելու գործը առ այժմ ետ մնաց մինչեւ նոր կուսակալ Մէհմէտ Բէշիտ փայապին գալուստը։ Այս խնդիրը Նորին վսեմութեան առաջին դատաստանական գործը պիտի ըլլայ, ալ տարակոյս կա՞յ որ արդարապէս քննութիւններ ըլլալով ոճրագործները երեւան պիտի ելլեն, ո՛չ երբէք։ Արդէն նորին վսեմութիւնն ալ քիչ օրէն կուգայ, որովհետեւ առանց Կ. Պօլիս երթալու ուղղակի հոս պիտի գայ, այսինքն Դասթամունիէն Սինոպ Սինոպէն Տրապիզոն՝ եւ Տրապիզոնէն Կարին։

Անցեալ շաբթուան մէջ քաղաքէս վաշտ  
մը (800) պահեստի զօրք կ' Պօլիս գացին։  
Յաւալի լուր մ'ալ տամ։ Աղերդ քօլէ-  
րայի զէպքեր պատահած ըլլալուն՝ քաղա-  
քէս լատկապէս բոյիկ մը գնաց հոն։

Անցեալները Ազգ. Վարչութիւնը Յա-  
րութիւն եպիսկոպոսին եւ փաստորմանեան  
Խաչատուր Էֆէնտիին հրամայած էր որ եր-  
թան Ս. Կարապետի վանքը եւ իրենց տը-  
ւած հրահանգը գործադրեն, Խաչատուր Է-  
ֆէնտին գործերուն եւ զբաղմանց շատու-  
թեանը պատճառաւ, հրաժարական տուաւ.  
Յարութիւն եպիսկոպոսն ալ մինակ չ'զնաց  
եւ Ազգ. Վարչութեան երկրորդ հրամանին  
կ'ըսպասէր, Երկուշաբթի օրը Պատրիարքա-  
կան հեռագիրը հրամայեց նորին սրբադնու-  
թեան մինակ երթալ, եւահա այսօր նորին  
սրբազնութիւնն ալ մեկնեցաւ Կարինէն 'ի  
Ս. Կարապետ:

Քաղաքիս լրագիրը դեռ չ'ընրատարակուեցաւ . անոր առաջին պատճառն ինչպէս որ արգէն յայտնած եմ՝ Հայերէն տառերուն տակաւին հոս չ'հասնիլն է , երկրորդ պատճառն ալ՝ որովհետեւ լրագրին խմբագիրը Մէքթուպճի էֆէնտին պիտի ըլլայ , նախկին Մէքթուպճիին տեղը (որ բաւական ժամանակէ ՚ի վեր է քաղաքէս գացած է) նոր Մէքթուպճիին չ'գալն է , Յետոյ նորէն կը գրեմ այս նիւթիս վրայ :

\*\*\*

— Էրզրում մէքթէպի իմթիհանը  
հազգընտառ տախտի պաշգա պիր մէքթուպ  
ալմըշ իսէք տէ, հէմ պիր եէրտէ իլիշէ-  
րէք կիծ գալմըշ օլուպ, վէ հէմտէ կէշէն  
հաթթառ այնի մառտէ հազգընտառ պաշ-  
գա պիր մէքթուպ տէրճ իթմիշ օլտու-  
ղումուզտան, տէրճինտէն սաթթը նազար  
օլունմուշ տուր :

— Թահգրգալթը վազտեւ նազարէն  
կէչէն կիւնքի գազատէ էհալիյի իսլամի-  
լէտէն պիր մափունաճը, վէ էրմէնի միւ-  
լէթիւտէն օն պիր, վէ միւլէթի Եհհու-  
տիլէտէն էլլի եէտի քիշի թէէֆ օյ

մուշ, վե ասաքիրլի Շահանդեհտեն իւշ  
նեֆերի ձիւղեփէ, վե էլսմէնիլէրտեն ու  
գուզ, վե Եհնուարիլէրտեն օն պեշ քիշի  
տախի ձիւղեփ վե քիւլի եարալանմը,տորո

ԿԻՒԼԽԱՆԷՏԷ ԳՐԱԱԹ ՕԼՈՒՆԱՆ  
ԽԱԹԹԸ ՀԻՄՄԱՅՈՒՆՈՒՆ ՍՈՒՐԵԹԻ ՏԻՐ  
**ՄԱՀԱՂԱՅԻՆ** 98 էջի շեփախման պատճեն:

Վէ իշ պու գաւաանին շէրիյէ, մուճէր-  
ուտտին ու տէվէթ վէ միլք ու միլէթի  
իհնա իշին վազ օլունաճագ օլտուղունտան,  
ճանիպի Հիւմայունումուղտան խիլաֆը-  
նա հարէքէթ վուգու պուլմաեաճաղընա  
ահտու միսագ օլունուպ, իըրդպի շէրիֆէ  
օտասընտա ճէմիի իւլէմա, վէ վիւքէլա հա-  
զըր օլտուգլարը հալտէ, գասէմ պիլաւ  
տախի օլունարագ, իւլէմա վէ վիւքէլա  
տախի թահլիֆ օլունաճաղընտան, անա-  
կէօրէ իւլէմա վէ վիւգէրատէն, վէլ հա-  
սըլ հէր քիմ օլուր իսէ օլտուն, գաւա-  
նին Շէրիյէեէ մուխալիֆ հարէքէթ ի-  
տէնլէրին գապահաթը սապիթէլէրինէ  
կէօրէ, թէէտիպաթը լաեղգալէրինին  
հիւ ըրւթպէեէ, վէ խաթըր ու կէօնիւ-  
լէ պագըրմաեարագ, իճրասը գըմընտա  
մախսուսէն ճէգա գանուենամէսի տախի  
թանգիմ իթտիրիլսին, վէ ճիւմլէ մէմու-  
րինին էլհալէթ ու հաղհհի, մըգտարը վա-  
ֆի մէալէրի օլարագ, շայէտ հէնուզ  
օլմաեանլարը վար իսէ, անլէր տախի թան-  
գիմ օլունաճաղընտան, շէրան մէնֆուր  
օլուպ, խարապիյէթի միւլքին սէպէ-  
պի աղիմի օլան ըիւշվէթ մատտէի քէ-  
րիհէսինին ֆիմապատ առէմի վուգուի  
մատտէսինին տախի, պիր գանուենու գա-  
վի իլէ թէէքիտինէ պագըրըն, վէ քէյ-  
ֆիեաթը մէշըուհէ ուսուլի թիգաեի  
պիւթիւն պիւթիւն թաղեիր, վէ թէճ-  
աիտ տէմէք օլաճաղընտան, իշ պու ի-  
րատէի Շահանէմիզ Տէրի-սէատէթ, վէ  
պիլ ճիւմլէ մէմալէքի մահրուսէմիզ էհա-  
լիսինէ իրան վէ իշաա օլունաճաղը միսիւ-  
լու, տիւվէլի միւթթէհապէ տախի պու  
ուսուլին ինշալահու թէալա իլ-էլ էպէտ  
պագասընա շահիտ օլմագ իւզըն, Տէրի-  
սէատէթ իմիզտէ մուգիմ պիլ ճիւմլէ սիւ-  
ֆէրաեէ տախի ըէսմէն պիլտիրիլսին, հէ-  
ման Բապպիմիզ թէալա հազընթէրի  
ճիւմլէմիզի մուվաֆֆըզ պուլուրսուն,  
վէ պու գաւաանին միւսսէսէնին խիլա-  
ֆընա հարէքէթ իտէնլէր Սլահ թէալա  
հազընթէլէրինին լանէթինէ մագհար օլ-  
սունլար լվէ իլ-էլ էպէտ ֆէլահ պուլ-  
մասընլար ամին:

31 26 1253 11 11  
644 11

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԵԹԱ  
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆՑԵ  
ԳԵՑ-ՕՂԼՈՒՏԱ ՏՕՂԲՈՒ ԵՕԼՏԱ, ԶԹԹԻՐԱՅ ԱՐՏՈՒԼԼԱՂ  
ԳԻՐԱՑԵՐԸԻՐ ԳԱՐԸՐԵՆՏԱ ՆԻՍԵՐՈ 319.